

PERSBERICHT

17 maart 2015

Verslag aan het federale parlement: Goederenvervoer over de weg - handhaving van de regelgeving

Overtredingen van de regelgeving op het goederenvervoer over de weg leiden tot oneerlijke concurrentie, fraude en onveilig wegverkeer. Het Rekenhof onderzocht of de federale overheid deze regelgeving efficiënt handhaaft. De taken van de diverse bij de handhaving betrokken controlediensten worden gecoördineerd met behulp van actieplannen. De handhaving op zich kan echter efficiënter worden georganiseerd en uitgevoerd: de regelgeving is soms moeilijk te controleren, de handhaving is eenzijdig gericht op controle en sanctioneren, belangrijke informatie over de kenmerken en de omvang van de overtredingen alsook over de resultaten van de controles ontbreekt, de controles kunnen beter worden georganiseerd, onder meer door meer risicoanalyses en ICT-ondersteuning te gebruiken. Het Rekenhof stelt ook de effectiviteit in vraag van regularisaties en administratieve bestraffingen om systematische fraude te bestrijden.

Het goederenvervoer over de weg is belangrijk voor de Belgische economie. De concurrentie in deze sector is hard, wat een groot risico inhoudt dat de regelgeving wordt overtreden. Dat leidt niet alleen tot oneerlijke concurrentie maar ook tot fraude en onveilig wegverkeer. Het Rekenhof heeft daarom onderzocht hoe de federale overheid de regelgeving handhaaft. Het onderzocht of de taken van de betrokken overheidsdiensten duidelijk zijn omschreven en voldoende worden gecoördineerd en of de handhaving efficiënt verloopt. De audit werd uitgevoerd bij de FOD Mobiliteit en Vervoer, de Federale Politie, de FOD Sociale Zekerheid en de FOD Werkgelegenheid en Sociaal Overleg.

De audit wijst uit dat de taken voor de handhaving in de Belgische wetgeving zijn omschreven en toegewezen aan verschillende inspectiediensten. De inspectiediensten hebben deels overlappende bevoegdheden en geven aan deze bevoegdheden elk een eigen invulling. De actieplannen voor de bestrijding van de sociale dumping en fraude en het specifieke *Actieplan Wegvervoer* coördineren de activiteiten van deze diensten. De FOD Mobiliteit en Vervoer heeft echter te weinig capaciteit vrijgemaakt om het *Actieplan Wegvervoer* goed aan te sturen en belangrijke taken die de FOD waren toevertrouwd zijn niet uitgevoerd. Zo heeft de FOD geen overkoepelende databank met de controleactiviteiten van alle inspectiediensten ingevoerd, hoewel dit reeds in 2003 had moeten zijn gerealiseerd. Ondanks de evidente nood aan risicoanalyse en de Europese en Belgische wettelijke verplichtingen om een risicoanalysesysteem in te voeren, werd dit niet verwezenlijkt. Deze

gebreken leggen een hypotheek op een efficiënte handhaving in het wegvervoer. Ook voor haar interne werking heeft de betrokken directie van de FOD Mobiliteit en Vervoer een gebrek aan ICT-capaciteit.

De handhaving op zich kan efficiënter om de volgende redenen.

Verskillende aspecten van de regelgeving zijn moeilijk te handhaven. De oorzaken daarvan zijn onduidelijke bepalingen, moeilijk te bewijzen inbreuken en de afhankelijkheid van andere EU-lidstaten. Complexe grensoverschrijdende problemen zijn moeilijk aan te pakken en vergen vaak veel middelen voor een bescheiden resultaat.

De handhaving is eenzijdig gericht op controle en sanctioneren. Alternatieve handhavingsmethodes zoals zelfregulering of het gebruik van convenanten ontbreken.

Het handhavingsbeleid is onvoldoende onderbouwd met goede statistieken. Dat bemoeilijkt de raming van de omvang van de fraude en de sociale dumping, en belemmert inzicht in de resultaten van de controles.

Bij de vaststelling en de afhandeling van een inbreuk zijn verschillende actoren betrokken. Er is echter nog onvoldoende eenheid van optreden, afstemming, informatie-uitwisseling en terugkoppeling tussen die actoren. De systematische informatie-uitwisseling tussen inspectiediensten onderling en met andere administraties, en tussen de inspectiediensten en het Openbaar Ministerie wordt wel ontwikkeld. Het ontbreken van transparante en volledige gegevens over de levensloop van pv's verhindert de opsporing van mogelijke inefficiënte handelswijzen. Zonder feedback, duiding en gezamenlijke beleidsafspraken legt het hoge percentage seponeringen van vastgestelde overtredingen een hypotheek op de initiatieven van de inspectiediensten voor een efficiëntere handhaving.

De inspectiediensten kunnen efficiënter werken. Meer doelgerichte controle op basis van risicoanalysesystemen, betere opleiding en materiële uitrusting, ICT-ondersteuning en toegang tot de nodige databanken kunnen de handhaving efficiënter maken. De inzet van gespecialiseerde inspectiecellen voor de bestrijding van fraude levert goede resultaten op.

De sociale-inspectiediensten opteren voor regularisaties als handhavinginstrument omdat ze daarmee relatief gemakkelijk concrete resultaten boeken vergeleken met het voorbereiden van een gerechtelijk dossier waarvan de afloop onzeker is. Van louter regulariseren gaat echter weinig of geen ontradend effect uit. Bestrafing via onmiddellijke inningen, minnelijke schikkingen en administratieve boetes is meer geschikt voor punctuele inbreuken dan voor fraude. De inspectiediensten zijn van oordeel dat het sanctioneringsapparaat niet is afgestemd op georganiseerde fraude omdat het een onvoldoende ontradend effect zou hebben.

Het Rekenhof heeft diverse aanbevelingen gedaan om de vastgestelde gebreken te verhelpen.

Informatie voor de pers

Het Rekenhof controleert de openbare financiën van de federale Staat, de gemeenschappen, de gewesten en de provincies. Het draagt bij tot de verbetering van het overheidsbeheer door nuttige en

betrouwbare informatie die voortvloeit uit een tegensprekelijk onderzoek, toe te zenden aan de parlementaire vergaderingen, aan de beheerders en aan de gecontroleerde diensten. Als collaterale instelling van het parlement werkt het Rekenhof onafhankelijk ten opzichte van de overheden die het controleert.

Het verslag *Goederenvervoer over de weg – handhaving van de regelgeving* werd aan het federale parlement bezorgd. Het is samen met de samenvatting en dit persbericht terug te vinden op de website van het Rekenhof (www.rekenhof.be).